

AZORSKÉ OSTROVY – jestřábí ostrovy

S kámoškou Renčou, batohem, stanem a chutí užít si pořádnou třítydenní dovolenou!

Ostrov, jež mě uhranuly svou různorodostí, temperamentem a počasím. U počasí nevíte, jak bude za 5 minut nebo jak bude za dalším kopcem. Předpovědi tu vycházejí asi tak, jako když česká rosnička v říjnu hlásí, že Vánoce budou opět bez sněhu. Však taky azorská tlaková výše je přezdívána kuchyní evropského počasí... Nezbyvá, než se dobře obléknout, nebo spíše volit oblečení tak, že zřejmě zmoknu a usoudit, co bude menší škoda mít promočené. Pak mít jen nabitou baterku do foťáku a den bude jak ze žurnálu!

Hlavní sezóna na Azorských ostrovech trvá od července do půlky září. Hlavní sezóna ovšem znamená, že ostrov Sao Miguel – což je ten největší z 9 obydlených ostrovů – bude docela zaplněn turisty. Ty ostatní ostrovy příliš velký zájem turistů ani nepozorují. Převážná většina turistů sem směřuje z pevninského Portugalska (což je 1500km), protože jsou pro ně tyto ostrovy velkou exotikou (Azory jsou autonomním územím Portugalska). My jsme počítaly desátý den naší dovolené, kolik zahraničních turistů jsme potkaly – napočítaly jsme 15. A v podstatě jsme se se stejnými lidmi potkávaly na trajektech, letišti, v hospodách, kempech... Čecha jsme za celou dovolenou nepotkaly ani jednou.

Putovat po Azorech ve dvou je velmi jednoduché a levné. Se skupinou už to vidím jako velkou výzvu, silný kafe (jo, jinak kafe v Portugalsku je to nejlepší na světě!!!). My dvě bloncky jsme se stopem dostaly kamkoli velmi rychle, ale pro putování po ostrovech jsme volily i tak raději skútr a krátce i auto. V místech, kam jsme se chtěly podívat, byl totiž minimální provoz (někdy jsme za 3hod jízdy nepotkaly jediné auto, tak tam by se špatně stopovalo). Projely jsme 5 z devíti ostrovů: Terceira, Sao Jorge, Pico, Faial, Sao Miguel. Poslední zmíněný je už klasické turistické místo se vším všudy, i když překrásné, ale pro nás tudíž nejméně atraktivní. Ideálně tímto ostrovem začít (jsou tu fakt nádherná místa, jezera, čajové a tabákové plantáže, hory, dobré jídlo...) a pak pokračovat na ty menší ostrovy, kde turismus činí pouze 5% z ostrovní ekonomiky. Azory nejvíce žijí z mléčných produktů, převážně výroby sýra. A po tom se mi stýská už teď...

Na každém ostrově jsou autopůjčovny a minimálně jedna půjčovna motorek. Motorka vyjde na nějakých 25€/den, auto na 40-50€/den. Původně jsme plánovaly přespávat pod stanem na divoko, ale záhy jsme zjistily, že kempy vycházejí na cca 3,5€/os/den a jsou perfektně zařízené, takže jsme tuto myšlenku rychle opustily. Kempy byly naprosto prázdné, disponují sociálním zařízením, grilovacím místem se dřevem zdarma a obvykle i občerstvením. To slouží spíš pro domorodce k večerním sedánkům. Do kempů jsme se z trajektů dostaly většinou stopem a obvykle jsme 3-4 noci bydlely na stejném místě, než jsme se přesunuly na další ostrov. Třikrát jsme také spaly pod střechem. Poprvé na ostrově Terceira hned po příletu (jednoduché ubytování pod střechem vyjde kolem 20€/os/noc), pak na ostrově Sao Jorge, když měl přijít hurikán. To nám nabídl dvě noci ve svém krásném hotelu pan Antonio – zdarma i se snídaní. Takové šikovné jsme obchodnice. Antonio zastupuje rovněž ostrov Sao Jorge v regionální vládě, takže jsme se během večere s ním dozvěděly spoustu informací. No a další luxusní pokojík byl poslední noc nedaleko letiště, jelikož jsme letěly brzo ráno a potřebovaly jsme mít suché věci (ranní rosa byla vždycky znát).

Ostrov jsou to docela malé, Sao Jorge má jen 9000 obyvatel, Pico a Faial 14000 a Terceira se Sao Miguel jsou už obydlenější. Polovina obyvatel Azor využila v 60.letech Kennedyho nabídky a emigrovala do USA či Kanady. Ostrov zmítala ekonomická krize, do

toho se občas zatřásla zem (zemětřesení jsou tu docela častá) a poslední tečkou byla sopečná erupce na ostrově Faial r. 1957, díky níž se během roční aktivity ostrov rozšířil o 2km čtverečně. Azořanům začala docházet trpělivost. V Americe pak vydělali peníze a spousta z nich se po letech vrátila zpět za poklidným a ničím nehoněným životem na Azorech.

Počasí nám přálo, jako asi nikomu v námi přečtených cestopisech. Ze 3 týdnů putování jsme měly 2 týdny slunečné, 4 dny zatažené a občas deštivé a 3 dny všehochuti. Jely jsme na přelomu srpna/září, kdy se teploty u pobřeží pohybují kolem 21-26 stupňů, v horách pak kolem 14-19 stupňů. Takže jsme každé ráno nabalily do kufříku na fichtlu převlečení, kdybychom zmokly, a na sebe navlékly v tom hycu elastáky, kraťasy, tričko, triko, mikinu, bundu a hurá do hor. Během minuty jsme se samozřejmě zpotily a za půl hodky v horách jsme klepaly kosu. Obzvláště já, jako řidič, jsem byla mrznoucím štítem a jelikož jsem si zapomněla doma rukavice, musela jsem často stavět na rozmrazovacích zařízeních. Ještěže je v Portugalsku limit alkoholu 0,5 promile...

Jinak ovšem na putování skůtrem nedám dopustit, člověk tu krásu kolem vnímá tak nějak jinak: pomaleji, voňavěji, drkotavěji, pocit rozmrazování konečků prstů, když povyleze sluníčko z mraků je taky nezapomenutelný...

Azorská kuchyně je docela jednoduchá – ryby a hovězí (nebo telecí). Místní lidé jedí především maso a sendviče (na ostrovech žije dvakrát tolik krav než obyvatel!) a až turisté, prahnoucí po rybách (jak jinak, když jsme uprostřed Atlantiku?), začínají měnit menu v místních restauracích. Maso je tu vynikající, vždy čerstvé a přirozeně kořeněné (krávy spásají různé byliny, rostoucí po zdejších kopcích, nejčastěji jsme narazily na mátu). Největší specialitou, kterou jsme z mas ochutnaly, byla Alcatra na ostrově Terceira. Maso, které se 6 hodin pomalu peče v peci spolu se zeleninkou. Hmm, asi i nejlepší jídlo celé dovolené. Místní se nebojí ani tučnějšího masa. Slavné Cozido na ostrově Sao Miguel, pečené 6 hodin v bublající půdě pod zemí, obsahovalo krom hovězího a kuřecího taky kusy vepřového kolena, kůží, ovaru a vnitřností. Renču toto jídlo opravdu příliš nenadchlo. Nejvíce jsme ovšem ujžděly na rybách. R. 1981 zde byl zakázán lov velryb, takže našťastí tyto krasavce už lze pozorovat jen na oceánu a ne na talíři. Zato další macky, jako např. tuňáky, mečouny, merliny můžete za pár šupů konzumovat od rána do večera. A to já můžu. Podobně je to s mořskými plody – za běžnou lahůdku tu považují škeble a přílipky. My jsme si nejvíce pochutnaly na poslední večeři, kterou bohužel Renča prohrála v kartách – paella s dary moře. To jsem měla boule až za ušima. Docela nás na ostrově zklamalo ovoce a zelenina. Většina se totiž dováží a kvalita je dosti bídná. Tady se pěstuje jen malá část, a to převážně citrusy, víno, jablka a banány. Sem tam i něco dalšího, ale spíše pro domácí spotřebu. Ostrov Sao Miguel produkuje ananasy, jsou výborné, ale na jiných ostrovech jsme je v obchodech neviděly. Stejně tak pivo – všude pijou portugalský Sagres – taková pivní břečka. A přesto – na Sao Miguel je pivovar Especial, který vyrábí typ plzeňského piva, je velmi dobré, ale na ostatních ostrovech jej nemají. V restauracích, když si objednáme čaj, donesou mi cejlonský. A proč, když zde mají 2 velké továrny na zpracování čaje? Alespoň že doutníky jsou všude azorské (a jsou skvělé!) a rovněž sýr, jogurty, máslo (opravdové máslo!). To je pecka!. Už chápu, proč 60% ekonomiky zde tvoří zpracování mléčných produktů – jsou v tom prostě hvězdy. A jedničkou je ostrov Sao Jorge.

Na některých ostrovech se rovněž pěstuje vinná réva. Místní víno však nemá tolik tepla, jako v Portugalsku, takže lepší kvality dosahuje víno bílé. A ta nejlepší vína jsou rozhodně z ostrova Pico.

Třítýdenní putování od rána do večera bylo občas náročné, ale poznaly jsme kus světa, jaký jsme dosud neznaly a ani si jej nedokázaly představit. Ještě více květeny než na

Madeiře a mnohem košatější keře hortenzií? To se nám zdálo přehnané. Ale opak byl pravdou. Nikde nikdo, jen krávy, které jsme občas pozdravily: "Nazdárek, sestry!" a podruhé jsem jim zase složila kompliment, jak dobře mi budou chutnat na večeři. Místní obyvatelé se nikam neženou, turistům nic nenabízejí – proč taky? Pro ně opravdu turismus není to hlavní, z čeho by žili. A to je zřejmě právě to, co činí z těchto ostrovů takovou atrakci pro spoustu zcestovalých dobrodruhů. Kde ještě dnes, v lehce dostupné destinaci, může turista počítat další turisty na prstech jedné ruky? Kde neuvidí naháněče do hospod, kde má naopak pocit, že je tu každému ukradený? A to je přesně to, čím mě ze všeho nejvíc Azory očarovaly. Každý si tu dělá, co chce. Když se zeptám na cestu, lidé často ani neví, jak se dostat na místo 20km vzdálené. Prostě je to tu krásná velká dědina, ze které spousta lidí nikdy nevyrčila paty. Na druhou stranu, díky velké emigrační vlně má každá rodina někoho, kdo je nebo byl v Americe a díky tomu skoro všichni mluví anglicky. Kafe i místní vinovici (52%) vám nalejou kdykoli, kdekoli (a za pár šupů), ale jinak si vás k tělu příliš nepustí. A obchodního ducha v sobě nemají ani špetku. Ale moc rádi se baví, radují, hodují a festa je tady na programu každý víkend. Na Terceiře ještě okořeněna byčími zápasy, což je jejich nejoblíbenější způsob zábavy.

Na Azorech je a bude vždy co nového poznávat a v případě plánovaných zájezdů je jedno jisté. Program nebude NIKDY dodržen! My jsme si mohly plánovat cokoli, ale pak nahlásili hurikán a loď měla 16hodin zpoždění. Taky pak pluje úplně jinam, než měla původně plout. A poradte si, jak umíte. Může se stát, že týden bude mlha, vítr, déšť a my budeme hojně koštovat místní vína a sýry a přestávky na vystřízlivění trávit třeba ve velrybářských muzeích. Občas rovněž nelítají letadla, někdy i několik dní, i s tím je třeba počítat. Ale sama vím, že nejsem sama, koho právě tyto situace baví, lákají, často sice pěkně vynervují, ale aspoň je pak na co vzpomínat. Rok 2017 je již na moje zájezdy na Azory plně obsazen (jedou testovací skupiny:), ale o rok později to rozhodně zopakujeme i pro individuály s již jasnějším rozpočtem. Takže dobrodruzi se smyslem pro humor, máte se na co těšit! A fotky jsou k shlédnutí na <https://goo.gl/photos/LZox2yjhtMyfK2vYA>
Popisky nejsou na všech fotkách a jsou docela malinké...

A nejtipnější moment dovolené? Ostrov Sao Jorge, kocháme se pobřežím a Renča najednou: „Hele, Budžok, delfíni!“ Přímo u břehu se protáhly dvě ploutvičky... A já na to: „Hmm, Renčo, to nejsou delfíni... To je žralok.“ Byl to opravdu žralok modrý, druh, který žije v azorských vodách. Ještě není ani půlka dovolené za námi a Renča už se odmítá koupat... ach jo, že jsem nadržela hubu...